

VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1.stupeň

A/ Obsahové,časové a organizační vymezení předmětu

Vlastivěda přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí. Obsah učiva je koncipován do jednotlivých tematických okruhů. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímá si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základně poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů a s možnými, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

1/ Místo,kde žijeme

- obec ve vyšším územním a správním celku
- chápání organizace života v obci, krajině, společnosti
- dopravní síť, atraktivita cestovního ruchu v regionu (např. v dopravní výchově)
- rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění
- práce s mapou, porozumění její grafice a smluveným značkám

2/Lidé kolem nás

- vnímání sebe samého ve společnosti a ostatních lidí kolem nás
- uvědomění si České republiky jako součásti Evropy
- seznámení se se sousedními státy ČR, jejich polohou, přírodními krásami, podmínkami, hospodářskou a společenskou vyspělostí
- vzájemné vztahy se sousedními státy, cestovní ruch
- seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy, celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu)

3/ Lidé a čas

- orientace v jednotlivých časových úsecích dějin, jejich charakteristika
- základní přehled o postupu událostí a utváření historie
- vyvolání zájmu u žáků samostatně vyhledávat a získávat informace z historie a současnosti

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientace v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- orientace ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)

Časová dotace je realizována ve 4.ročníku – 1 hodinou týdně, v 5.ročníku – 2 hodinami týdně. Žáci pracují pod vedením svých učitelů ve svých třídách, videopracovně či počítačové učebně s využitím různých forem práce a dostupných vyučovacích pomůcek.

B/Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučující využívá všech metod a forem práce k získávání požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel učí žáky orientaci na mapě, jednoduchém plánu
- učitel vede žáky, aby se zajímali o nové poznatky, dokázali je samostatně vyhledávat, třídit a dávat do souvislostí
- učitel se snaží vést žáky k prezentaci svých poznatků

Kompetence k řešení problémů

- učitel umožňuje žákům, aby pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi, aby získávali informace z internetu
- učitel tak dává každému žákovi zažít úspěch
- učitel se snaží rozlišit pro žáky podstatné a nepodstatné, zejména pro slabší a integrované žáky

Kompetence komunikativní

- učitel se snaží využít časové údaje při řešení situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k výstižnému a srozumitelnému projevu, diskutuje s nimi, vede je k ověřování znalostí a podněcuje k přiměřené a vhodné argumentaci
- učitel učí žáky vyjadřovat se nejen ústně, ale i písemnou formou

Kompetence sociální a personální

- učitel se snaží podporovat dobré vztahy mezi lidmi a národy
- učitel aktivně naslouchá zájmům žáků a aktivně vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci žáků vhodnou formou
- učitel umožňuje žákům práci ve skupinách, týmech a vyhodnocuje jejich získané znalosti a informace

Kompetence občanská

- učitel vede žáky ke znalosti kulturních a historických památek v obci, vlasti, Evropě, ke znalosti některých rodáků
- učitel učí žáky toleranci v přirozených odlišnostech lidské společnosti

- učitel vede žáky k dodržování smluvených pravidel ve skupině, třídě, škole, společnosti
- Kompetence pracovní
- učitel uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, porovnává s žáky minulost a současnost
  - učitel zadává žákům úkoly, při kterých mohou spolupracovat a obohacovat ostatní o své vědomosti a získané znalosti

C/ Integrace průřezových témat

VDO – Formy participace občanů v politickém životě

VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

EGS – Evropa a svět nás zajímá

MKV – Kulturní difference

MKV – Etnický původ

EV – Ekosystémy

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí